

Maria ONOFRĂȘ
Institutul de Filologie Română
„Bogdan Petriceicu-Hasdeu”
(Chișinău)

VRABIE LIDIA, VULPE ANA.
DICȚIONAR DE PARONIME
(CU EXEMPLE).
CHIȘINĂU: PRO LIBRA, 2018, 315 P.

Dezvoltarea tehnico-științifică, modernizarea societății, globalizarea și evoluția limbii impune elaborarea a noi dicționare. Fiecare apariție constituie un eveniment important, căci o lucrare lexicografică nu este doar un bun pus la dispoziția consumatorului de limbă, ci și un fapt de civilizație. În acest sens, remarcăm că Institutul de Filologie Română „Bogdan P.-Hasdeu” cu susținerea Editurii Pro Libra, a realizat o serie de lucrări lexicografice, destinate publicului larg, inclusiv *Dicționarul de paronime (cu exemple)*, apărut recent (2018). Volumul cuprinde 315 pagini și 1447 de intrări, care reprezintă volumul real de paronime necesar publicului larg.

Lucrarea a fost elaborată de autori cu o excepțională pregătire și o îndelungată experiență lexicografică, dobândită de-a lungul a câtorva decenii de activitate științifică desfășurată în Institutul de Filologie Română „Bogdan P.-Hasdeu”. Este vorba de Lidia Vrabie și Ana Vulpe. Conducătorul lucrării dr. Ana Vulpe.

Atenția autorilor s-a îndreptat spre paronimele cel mai des folosite în vorbirea cotidiană, precum și cele întâlnite în operele scriitorilor, pentru ca cei care le întâlnesc în lecturile sale să le cunoască, să le înțeleagă și, important, să utilizeze corect acest tezaur de expresivitate lingvistică.

Existența unei imense bogății de paronime a pus în fața autorilor o problemă dublă: selectarea materialului care să constituie inventarul lucrării și corectitudinea formei și a sensului. În acest context, o explicație de rigoare se impune în ce privește delimitarea categoriei de paronim. În lucrarea de față s-a pornit de la accepția paronimiei în sens îngust. Astfel, au fost prezentate drept paronime cuvintele cu asemănare maximă de formă și cu sens diferit, care au un procent de confuzie înalt (de ex. *alizie – iluzie, a investi – a investi, familial – familiar* etc.). Adică au fost selectate perechile de cuvinte (atât din limbajul general, cât și din cel terminologic) ce se confundă frecvent, dar și pe acele ce ascund în sine pericolul folosirii lor incorecte în vorbire. Originalitatea lucrării constă în faptul că pentru o mai bună înțelegere a sensurilor cuvintelor paronimice definițiile sunt însoțite, aproape în totalitate, cu exemple redacționale. De exemplu:

A DEPANĂ, *tr.* A repune (*autovehicule, mașini*) în funcțiune, înlăturând o pană; a repara. *Mecanicul a depanat autobasculanta.* [< fr. **depanner.**]

A DEPĂNĂ, *tr.* 1) A desfășura (*fire textile*) înfășurând pe un mosor sau făcând ghem. *Fetele depăneau firele de lână de pe fus pe ghem.* 2) A face (*firul unui ghem sau fus*) scul. **Tot depăna și depăna și firul nu se mai termina.** [< lat. **depanare.**]

Lucrarea mai cuprinde în *Indice de cuvinte* care facilitează găsirea acestora în corpul dicționarului.

Pentru utilizarea corectă a acestei lucrări, autorii au respectat un șir de principii, cum ar fi, prezentarea cuvintelor-titlu cu caractere majuscule aldine, accentuate, așezate în ordine alfabetică riguroasă. După cuvântul-titlu urmează indicațiile gramaticale prezentate cu caractere cursive (de exemplu, *m.* – masculin), etimologia cuvântului.

Lucrarea de față a văzut lumina tiparului printr-o conlucrare cu editura ProLibra. Recunoștința autorilor se îndreaptă și către Galina Prodan care a realizat machetarea computerizată.

Dicționarul le va permite destinatarilor (profesori, studenți, elevi, ziariști) să găsească soluții la unele probleme ce țin de cultivarea și calitatea limbii române. Ba mai mult, îi va ajuta și pe traducători, contribuind la ameliorarea calității traducerilor.

Scopul final al acestei lucrări este să ofere utilizatorului un instrument de lucru util, întrucât, după cum menționa cercetătorul român Ch. Bulgăr în prefața la *Dicționarul de paronime* al lui Nicolae Felecan „dicționarul ne cheamă la ordine. El ne spune că nu există adevărată comunicare, nici convorbire loială, decât prin folosirea riguroasă a subtilităților limbii”.

Sperăm că cititorii vor consulta cu interes această carte.